

68 % Latvijas iedzīvotāju ierobežos tēriņus apkures izmaksu dēļ

Avots: Citadele

Gaidāmā apkures sezona turpinās radīt būtisku slogu Latvijas mājsaimniecību budžetiem. Turklāt gada laikā pieaudzis to iedzīvotāju īpatsvars, kuri apkures izmaksu dēļ paredz samazināt būtiskus ikdienas tēriņus vai pat nespēt pilnībā norēķināties par apkuri. Šogad šādā situācijā varētu nonākt 27 % iedzīvotāju salīdzinājumā ar 23 % pērn, liecina bankas Citadele veiktā aptauja.

Tikai 28 % Latvijas iedzīvotāju gaidāmajā apkures sezonā rēķinus cer segt bez grūtībām, bet lielākajai daļai apkure liks pārskatīt citus tēriņus. Visbiežāk iedzīvotāji gatavi atteikties no izklaides, kultūras un citiem komforta tēriņiem – šādi rīkoties plāno 41 % aptaujāto.

Vienlaikus gada laikā pieaudzis finansiālais spiediens uz ikdienas pamatvajadzībām. Jau 22 % iedzīvotāju paredz, ka apkures dēļ nāksies samazināt citus būtiskus ikdienas izdevumus, bet vēl 5 % prognozē grūtības vispār nosegt rēķinus. Kopumā šādā finansiāli sarežģītā situācijā šogad varētu nonākt par četriem procentpunktiem mājsaimniecību vairāk nekā pērn.

Ekonomists: apkures rēķini konkurēs ar citiem nepieciešamajiem izdevumiem

“Aptaujas rezultāti rāda, ka apkures izmaksu radītais spiediens uz mājsaimniecību budžetiem nav mazinājies, un satraucošākais signāls ir izmaiņas tajā, no kā iedzīvotāji ir gatavi atteikties. Komforta tēriņus iespējams atlikt vai samazināt salīdzinoši vieglāk, bet pārtika, veselības aprūpe un citas ikdienas pamatvajadzības nav tik elastīgas izdevumu pozīcijas. Tas liecina, ka daļai mājsaimniecību finansiālā manevra iespējas kļūst ierobežotākas,” saka Kārlis Purgailis, bankas Citadele galvenais ekonomists.

K. Purgailis norāda, ka apkures sezonas ietekme uz mājsaimniecību budžetiem visizteiktāk būs jūtama ziemas

mēnešos, kad pieaug obligāto maksājumu īpatsvars kopējos izdevumos. Četri no desmit iedzīvotājiem jau šobrīd paredz apkures izmaksu dēļ samazināt tēriņus izklaidei, kultūrai un citām brīvā laika aktivitātēm. Tas ļauj prognozēt piesardzīgāku patēriņu ziemā, jo lielāka ienākumu daļa tiks novirzīta mājokļa uzturēšanai, atstājot mazāk līdzekļu citiem pirkumiem un pakalpojumiem.

Jaunieši taupīs uz izklaidi, vecākās paaudzes – uz pamatvajadzībām

Apkures rēķini dažādas paaudzes skar atšķirīgi. Gandrīz puse jauniešu vecumā no 18 līdz 29 gadiem šajā apkures sezonā gatavojas ierobežot izklaides, kultūras un citus komforta tēriņus, turklāt gada laikā viņu īpatsvars pieaudzis no 41 % līdz 49 %. Vienlaikus sarucis jauniešu skaits, kuri sagaida, ka apkures rēķinus varēs apmaksāt bez grūtībām.

Vecākajās paaudzēs taupīšana jau biežāk skar pamatvajadzības. Gandrīz katrs ceturtais iedzīvotājs vecumā no 50 līdz 74 gadiem paredz, ka apkures izmaksu dēļ nāksies samazināt citus būtiskus ikdienas izdevumus. Jauniešu vidū šādā situācijā nonākt paredz 15 %.

Rīgā vairs tikai katrs ceturtais apkures rēķinus cer segt bez grūtībām

Reģionu griezumā viena no izteiktākajām pārmaiņām vērojama Rīgas statistiskajā reģionā. Šogad tikai 25 % iedzīvotāju prognozē, ka apkures rēķinus segs bez grūtībām, pērn tādi bija 32 %. Gandrīz puse jeb 46 % Rīgas reģiona iedzīvotāju paredz ierobežot komforta tēriņus.

Tikmēr citviet Latvijā aina ir atšķirīga. Zemgalē pārliecība par spēju tikt galā ar apkures izmaksām gada laikā ir augusi – bez grūtībām rēķinus cer segt 36 % iedzīvotāju, salīdzinājumam – 28 % pērn. Savukārt Latgalē bažas ir asākas – 7 % iedzīvotāju pieļauj, ka rēķinus vispār nespēs apmaksāt, un tas ir augstākais rādītājs starp Latvijas reģioniem. Vidzemē uz citu reģionu fona iedzīvotāji retāk plāno ierobežot komforta tēriņus – to paredz trešdaļa, bet Kurzemē – četri no desmit aptaujātajiem.

Iedzīvotāju aptauju banka Citadele kopā ar pētījumu aģentūru Norstat veica 2026. gada septembrī, tiešsaistē aptaujājot vairāk nekā 1000 Latvijas iedzīvotājus vecumā no 18 līdz 74 gadiem.

Par Citadeles Grupu

Citadele ir vienīgā Baltijas valstu banka, kuras mātes uzņēmums atrodas Latvijā, nodrošinot proporcionāli lielāku ieguldījumu Latvijas ekonomikā. Meitasuzņēmumi un filiāles darbojas Latvijā, Lietuvā un Igaunijā.

Citadeles misija ir modernizēt finanšu nozari, līdztekus klasiskajiem bankas pakalpojumiem piedāvājot virkni jaunākās paaudzes finanšu tehnoloģijās bāzētu pakalpojumu gan privātpersonām, gan uzņēmējiem visā Baltijā. 2026. gada pirmajā pusgadā Citadele izsniedza jaunus aizdevumus 750 miljonu eiro apmērā, kopējam kredītportfelim sasniedzot 3,95 miljardus eiro, savukārt noguldījumu apjoms pieauga līdz 4,33 miljardiem eiro.